

ficia laicis adscribit, ea tamen retinenda est lex, per quam simplices etiam Capellanæ, et Canonatus beneficia fiunt sacerdotalia, aut per quam beneficia quædam, quæ jure essent sacerdotalia, vel diaconalia, minoribus clericis conceduntur.

(a) (N. S. Beneficia non nisi Clericis, quibus nullum obstat canonicum impedimentum, conferenda: et quidem æque ex veteri, ac ex nova Ecclesiæ disciplina, laici à Beneficiis Ecclesiasticis arceudi. Ad rem Concilium Turon. Can. 1, et seq. *Ministerium, aut Beneficium non nisi Clericos habere, Sanctorum Patrum sancivit auctoritas*; similia habent *Can. 5, et 18 Caus. 16 Q. 7*. Verum negandum non est, aliquando laicis peregrinis, aut inopibus Beneficia, vel potius temporales Beneficiorum reditus fuisse assignatos, at sine ullo spirituali jure, aut ministerio: ut erant agri, vineæ, et mancipia, quæ precario dumtaxat nomine, scilicet ad usum, concedebantur. Ad rem Syn. Tolet. III Can. 5: *Peregrinorum, vel Clericorum, et egenorum necessitati, salvo jure Ecclesiæ, præstare permittantur, pro tempore quo potuerint*. Eadem habet Tolet. IV Can. 58 alias 57. Tum ex lege foundationis, ad sensu Pontificio firmata, potest laico patrono præbenda, vel dignitas Ecclesiastica reservari; ut in Regno Hispano Præbendæ duæ, Toletana scilicet, et Legionensis Regi nostro reservatæ sunt. (*Barcinonens. quoque Eccles. Canonicus audit Hisp. Monarcha.*) Præterea ad Beneficia Jurispatr. Ecclesiastici, vel laicalis, etiam laicus præsentari recte poterit, qui tamen Clericatum consequatur intra sex menses, si ab Ecclesiastico; intra quatuor, si à laico patrono præsentatus fuerit. Quod si spatio elapso, præsentatus adhuc Clericus non erit, irrita erit præsentatio.)

* In Hispania hodie Capitulorum dignitates, Canonici, ac Capellani Sacerdotio insigniti esse debent: Concord. 1851 art. 16 (pag. 214 hujus tomi.)*

10. Atque hæc, quæ de Fundatorum lege dicimus, dicta etiam volumus de constitutionibus singularum ecclesiarum. Nam eas pari modo spectare, et servare decet in iis, quæ præcipiunt de canonicorum, et ceterorum beneficiatorum qualitatibus.

(N. S. In Hispaniarum Regno Hispanis tantum Beneficia conferenda sunt: *Leg. 1 tit. 25, 7 tit. 14, 1 tit. 15, 1 tit. 13, lib. 1 Novis. Compilat.*; nisi quem, optime de Hispania meritum, singulari Hispani juris privilegio Reges nostri decorare voluerint. Id quod etiam obtinet in Beneficiis Sedi Apostolicæ reservatis, ex Constit. Benedicti XIV *in Confirm. Concord. sub die 9 Julii an. 1755*. Tum in aliquibus Hispaniarum Ecclesiis moribus inductum est, ut non nisi avis christianis progeniti ad Præbendarum possessionem admittantur; cujus inquisitio ipsius Præsentati expensis perficitur.)

* Quantum ad legg. externos ab Hisp. Eccl. beneficiis excludentes, V. D. Greg. Mayans, cit. opp. *Observat. 15*. Benedicti XIV ea de re declaratio, novis. Concord. art. 44, alibi laudato, confirmata apparet.

Inquisitio, cujus hic meminere Selvag. Adnot., generatim nostratibus Eccles. admissa, ex Reg. decreto 28 Martii 1852 omittenda est, ut nuper animadversum. De ea versabatur *lex, 18 tit. 18 lib. 1 Novis. Compilat.*

Hic apponere non abs re erit ejusd. Concordati an. 1851 art. 27, sequentibus verbis conceptum:

«Opportuna consulatur ratione, ut quoad fieri possit, in nova hac rerum ecclesiasticarum ordinatione, nequidquam præjudicetur juribus actu possidentium quascumque Præbendas, Beneficia, aut Officia, quæ ejusdem ordinationis causa supprimenda sint.»

11. Illud postremo decet animadvertere, quod non tantum in conferendis beneficiis, sacrisque magistratibus inspicere oportet gradum, ætatem, mores, doctrinam singulorum, sed etiam in ecclesiasticis officiis, quæ jure delegato mandantur. In quo tamen multum valet mandantis voluntas, atque potestas; præterea necesse est indolem, atque naturam jurisdictionis, quæ commissa fuit, diligenter expendere.

TITULUS VII.

QUI PROMOVERI NON POSSINT.

1. QUID IRREGULARITAS SIT, ET UNDE PROCEDAT?—2 ET 3. IRREGULARITATES EX CRIMINE PROCEDENTES.—4 AD 6. IRREGULARITATES EX DEFECTU, AUT VITIO CORPORIS.—7 ET 8. IRREGULARITATES EX DEFECTU ANIMI.—9. IRREGULARES SERVI, ET INDOCTI.—10 ET 11. ET QUI ALIENUM HABENT À LENITATE ANIMUM.—12. ET QUI SANA MENTE NON SUNT, ATQUE INFAMES.—13 ET 14. ITEM NATI EXTRA NUPTIAS.—15 ET 16. ET BIGAMI.—17. IRREGULARITATES QUOMODO, ET CUJUS AUCTORITATE TOLLANTUR?

Non aditus datur omnibus ad ordines suscipiendos; sed iis intercluditur, qui canonico impedimento laborant, et quos irregulares vocamus. Quem recentior ætas Ecclesiæ novo vocabulo irregularem dixit (a), eum Nicæni Patres (1) *alienum à regula* appellarunt. Est autem alienus à regula, cui ecclesiastica regula impedimento est, quominus aut clero adscribatur, aut evehatur ad ordinem superiorem, aut in suscepto ordine ministret. Ex quibus facile educitur irregularitatis definitio. Non unum semper, pro varia Ecclesiæ disciplina, fuit irregularitatis genus (2); sed hodie irregularitates omnes vel ex crimine, vel ex vitio aliquo, aut defectu procedunt.

(a) * Primus Innocent. III irregularitatis vocabulo usus est in *cap. 10 de Renuncial.*

(1) *Can. 17 c. 551 tom. 1 collect. Harduini.*

(2) Vid. Thomassin. *Vet. et nov. eccles. discipl. par. 2 lib. 2 à cap. 57 ad 91.*

2. Criminis puros Ecclesiae ministros Apostolus, omnesque Graeci, ac Latini Patres esse voluerunt (1). Quare olim quisquis pro crimine publicam egerat poenitentiam, cum non caretur justa reprehensione, quae dedecet sacrum ministerium, quo clericos fungi oportet, ab ordinibus repellebatur. Nunc laxata severitate antiquae disciplinae, ea dumtaxat crimina irregularitatem inducunt, quae infamiam afferunt, ob maculam, qua inde criminosis adspargitur, vel quae nominatim expressa sunt. Huiusmodi criminosis, qui nominatim à Jure designantur, sunt: serio, ac scienter baptismum iterantes, et qui palam baptismi iterationi ministerium impenderunt (2); simoniaci (3); ordinati per saltum (4); qui in ordine non suscepto ministrarunt (5); qui ad suscipiendos ordines non approbati, nec vocati obrepserunt (6); qui ordines susceperunt, aut eorum jam susceptorum exercuerunt munera, cum majori excommunicatione, aliave censura tenerentur (7); qui voluntarium, atque injustum homicidium patraverunt (8).

(1) Apostolus *ad Titum. 16 et 7, 1 ad Timoth. III 2 et 10.* Conc. Nicæna. *Can. 2 et 9 col. 523 et 527 t. 1 collect. Harduini, Can. 55, 56, 58, 59, 60 dist. 50.* S. Gregorius M. *lib. 5 ep. 49 col. 660, et lib. 4 ep. 10 opp. tom. 2 col. 690 ed. Paris. 1705, S. Petrus Damian. in Gomorrhian. cap. 5 et seq. pag. 64 opp. tom. 3 ed. Paris. 1663.* Atque olim quodlibet grave crimen, etiam illud, quod elucrat poenitentia, irregularitatem inducebat. Origenes *contra Celsum lib. 5, cap. 51 opp. to. 1 pag. 481 ed. Paris. 1755,* tradit, lapsos, qui resipuissent, in communionem per poenitentiam recipi consuevisse, *sed quia lapsi sunt, ab omni posthac dignitate, et praefectura in Ecclesia Dei arcentur.* Hinc illud Concilii Carthaginensis IV *Can. 68* apud Labbæum *tom. 2 col. 1442 ed. Venet. ex poenitentibus (quamvis sit bonus) Clericus non ordinetur.* Consentiant S. Siricius *Ep. 1 ad Himerium Tarraconen. num. 18* apud Constantium *col. 656, Zosimus Decret. cap. 5* apud Pithæum *Cod. can. vet. Eccles. Roman. pag. 215 ed. Paris. an. 1687, S. Augustinus Ep. 185 num. 45 opp. tom. 2 col. 660 ed. Maurin. Venet. 1729, S. Isidorus Hispalen. de Eccles. Offic. lib. 2 cap. 5 pag. 567 opp. ed. Paris. 1601.* Et vero gravia crimina non tantum publica, et manifesta, sed etiam occulta, irregularitatem inducebant. Sed orta deinceps inter publica, et occulta crimina distinctione, quam probavit Gratianus post *Can. 52 dist. 50,* omnibus firmum ratum esse coepit, quod ex publicis, non autem ex occultis criminibus irregularitas exoriatur. Hodie non nisi crimina occulta, quae in jure expressa sunt, et reliqua crimina publica, quae infamiam afferunt, irregularitatem secum ferunt. Synodus Tridentina *Sess. 24 cap. 6 de Reform.* ortas ex occultis criminibus irregularitates agnovit, cum Episcopo facultatem dedit relaxandi irregularitates, et suspensiones *ex occulto crimine provenientes, excepto homicidio voluntario.*

(N S. Antiquitas quaelibet gravis, licet occulti, peccati macula ab ordinibus arcebat; quocirca Syn. Illiberit. *Can. 50* Subdiaconum ordinari prohibet eum, qui *in adolescentia fuerit mæchatus*: et qui pro gravissimus post baptismum criminibus publicam egissent poenitentiam, ad inferiores tantum Diaconatu ordines admittebat Syn. Tolet. *1 Can. 2.* Consonat Syn. Gerundens. *Can. 9,* et Siricius P. *Epist. ad Himer. Tarracon. Cap. 4:* et merito; *iqua enim conscientia absolvat reum, qui se peccata sua populo scit lessem confessum? Quis enim, quem paulo ante vidit jacentem, veneretur Antistitem?* Hormisdas P. *Epist. ad Episc. Hispanos, Can. 5 Dist. 61.* Syn. Tolet. *IV Can. 21,* alias *20,* dotes, quibus ornati esse debent Sacerdotes, recensens, sic statuit: *Quicumque in Sacerdotio Dei positi sunt, irreprehensibiles esse debent, Paulo attestante: Oportet Episcopum irreprehensibilem esse. Inoffensos igitur, et immaculatos decet Dei existere Sacerdotes.*

At praef. Syn. Tolet. (poenitentes in Clerum admitti decernit, si *necessitas, aut usus exegerit*; et Siricius, in *ead. Epist. cap. 15,* si Apostolicae Sedi videretur *quisquam de talibus poenitentibus adsumendus.*

Crimina tamen quod spectat, quae ordinum impedimenta censerentur, recenset Syn. Tolet. *4 Can. 10,* alias *18;* scilicet: *qui in aliquo crimine detecti sunt, qui infamiae nota aspersi sunt, qui scelera aliqua per publicam poenitentiam admisisse confessi sunt, qui in haeresim lapsi sunt, vel qui in haeresi baptizati, aut rebaptizati esse noscuntur, qui semetipsum absciderunt, aut naturali defectu membrorum, aut decisione aliquid minus habere noscuntur, qui secundae uxoris conjunctionem sortiti sunt, aut numerosa conjugia frequentaverunt, qui viduam, vel marito relictam duxerunt, aut corruptarum mariti fuerunt, qui concubinas ad fornicationem habuerunt, qui servili conditione obnoxii sunt, qui ignoti sunt, qui Neophyti sunt, vel laici sunt, qui saeculari militiae dediti sunt, qui curiae nexibus obligati sunt, qui inscii litterarum sunt, qui nondum ad triginta annos pervenerunt, qui per gradus Ecclesiasticos non accesserunt, qui ambitu honorem quaerunt, qui muneribus honorem obtinere molliuntur.)*

(2) *Can. 65 dist. 50, cap. ult. de Baptism., cap. 2 de Apostat.*

(3) *Can. 2 dist. 55: Sixtus V. Constit. Sanctorum 140 tom. 5 par. 1 pag. 40 Bullar. ult. ed.*

(4) *Cap. un. de Cleric. per. salt. promot.*

(5) *Cap. 1 de Cler. non ordinat. ministr.*

(6) *Cap. 1, 2, 3, de Eo qui furtiv. ordin. suscep.*

(7) *Cap. 52 de Sentent. excom. Minoris tamen excommunicationis violatorem irregularem non fieri, decrevit Gregorius IX. in cap. ult. de Cleric. excom. depos. interd. ministr.*

(8) *Cap. 1 et 10 de Homicid. volunt. vel casual.*

3. Quod pertinet etiam ad eos, qui animatum mulieri paratum abegerunt, sive id medicamentis, sive alio quovis modo effecerint (1); itemque ad eos, qui consilium, mandatum, opem alicui dederunt, ut hominem interficeret (2). Fortuitum vero homicidium, quod admissum est ab eo, qui rei licitae operam dabat (3); quemadmodum et homicidium, quod servato, ut inquirunt, *moderamine inculpatae tutelae* aliquis patrare coactus est,

sui ipsius defendendi causa (4); aut quod commissum est ab amente, furioso, infante, irregularem facit neminem (5).

(1) *Cap. 20 de Homicid.* Sixtus V in *Const. Effrenatam* 154 par. 5 tom. 1 pag. 25 Bullarij ed. cit. eadem pœna plecti voluit illos, qui mulieri partum adhuc animam carentem abegissent; verum hac in re, Sixti constitutione abrogata, jus antiquum servari jussit Gregorius XIV. *Constit. Sedes Apostolica* 10 to. 5 par. 1 pag. 275 Bullar. d. ed.

(2) *Cap. 6 eod. cap. 2 de clerici pugnan., can. 25 dist. 1 de Pœnit. can. 30 dist. 50.*

(5) *Cap. 13, 14, 15, 25 de Homicid.* At vero irregularis est, qui præter voluntatem hominem interfecit, non adhibita diligentia, quam adhibere oportebat, *cap. 7, 8, 12 de Homicid.*, quique fortuitum homicidium admisit, cum rem vetitam, sive illicitam gereret: *cap. 19 eod.* Qui autem rem medicam, aut chirurgicam exercuerunt, cum recte perili artis essent, omnemque in curandis ægrotis curam, ac diligentiam adhibuerunt, si paulo accuratius expendimus canonicam Jurisprudentiam, irregulares non sunt, licet ægrotus aliquis decesserit. *Physici, vel Chirurgi, si periti sint in arte, et nihil omiserunt de contingentibus, et habuerint super hoc sanam conscientiam, poterunt promoveri, si causa eorum aliquid in homine contigerit*, inquit S. Petrus Cælestini in *Opusc. 7 part. 4 sect. 1 c. 5 t. 25 Biblioth. PP. ed. Lugdun. p. 322.* Nihilotamen minus, cum hi ordinibus initiantur, quoniam certo non sciunt, ut ait Benedictus XIV de *Synod. diœces. lib. 15 cap. 10 num. 4, semper usos fuisse omnibus ab arte præscriptis regulis ad expellendum morbum, qui ægrotum interemit, sibi tutius consulere cupientes, rescriptum, vel Breve dispensationis ab irregularitate, ad cautelam satagunt obtinere.* Et licet olim clerici non prohiberentur medicam artem exercere, nunc tamen id ipsis vetitum est: Concilium Rhemense *can. 6*, et Lateranense *can. 9 col. 984 et 1004 tom. 10 Conc. collect. Labbæi, c. 3 et 10. Ne Cleric. vel monach.,* ideoque Apostolica venia, sive indulto opus habent, ut artem illam exercere possint. Quæ venia conceditur certis adjectis legibus, quas enumerat Benedictus XIV de *Synod. Diœces. lib. 15 cap. 10 num. 8.*

(4) Olim nihil intererat, num quis dolo malo, an ob sui tutelam hominem interfecisset, *can. 8 dist. 50*, quæ vetus disciplina viguisse videtur usque ad tempora Decretalium, ut colligi potest ex *cap. 24 de Homicid.* Sed Clemens V in *Clem. unic. eod. tit.* irregularem non esse respondit eam, qui mortem aliter vitare non valens, suum occidit, vel mutilavit invasorem.

(5) *Clem. unic. de Homicid. voluntar. vel casual.*

4. Defectus, sive vitium vel est corporis, vel animi. Vitio corporis irregulares sunt, qui non habent ætatem, quam pro singulis ordinibus Sacri Canonibus constituunt, et quam superiori loco descripsimus (1).

(1) Vide. *Tit. 4 sect. 2 §. 15.*

3 Sed potissimum ad hunc locum pertinent irregularitates eorum, qui insigni aliqua deformitate notantur; et qui propter

corporis impedimentum, ordinis ministerium exercere non possunt. Ob deformitatem ordinibus prohibentur, qui ita deformes sunt, ut risum, aut stomachum moveant, uti sunt illi, quibus abscissæ sunt nares, aut oculus erutus (1), qui lepra laborant (2), qui ridicule pusilli, atque ita claudi sunt, ut sine fulcro incedere nequeant (3); non tamen illi, quorum leve vitium est, uti si quis maculam habeat in oculo, aut unguam digiti amiserit (4).

(1) *Can. ult. dist. 55.*

(2) *Cap. 4 de cleric. ægrot.*

(3) *Can. 1 dist. 49.*

(4) *Cap. 2 et 7 de corpor. vitiat.* Irregularitatis, quæ ex corporis deformitate procedit, vestigia sunt in veteri testamento, *Levit. XXI 18 ad 29*, ubi excluditur ab altaris ministerio, si quis cæcus fuerit, si claudus, si parvo, vel grandi, vel torto naso, si fracto pede, si manu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetigimen in corpore, vel herniosus. Verum cæremonialia hæc veteris legis præcepta desierunt. Antiqui Ecclesiæ canones potius vitia mentis, atque animi, quam corporis notari voluerunt, et huc spectat canon 77 et 78. Apostolorum apud Cotelierum *PP. Apostol. tom. 1 pag. 451 et 452 ed. Amstelædami 1724*, et facit etiam id, quod Sozomenus *lib. 6 Histor. cap. 50 pag. 265 ed. Valesii Cantabrig. 1720* narrat de Anachoreta Ammonio, qui licet abscissa esset auricula, tamen Episcopatu dignus est habitus, et Palladius in *Histor. Lausiac. cap. 4* apud Rosweydam *Vit. PP. p. 931. Antwerp. 1615.* Episcopum memorat, qui profitebatur, se paratum ordinare virum bonæ vitæ, etiam naso amputato. Vitio corporis ab ordinibus excluduntur, qui eorum munera obire non poterant, vel qui sibi sponte, ac sine causa partem aliquam corporis absciderant (a) Sed sæculo V. jam disciplina vigeat, per quam corpore vitiatum ab ordinibus repellebantur, uti patet ex *can. 5 dist. 55.*

(a) (N. S. Collect. Martin. Brae. cap. 21; leg. 25 tit. 6 Partit. 1.)

6. Ob impedimentum corporis irregulares habentur surdi, muli, cæci utroque oculo, vel sinistro solum, quem oculum canonis appellamus, vel qui eundem ita læsum habent, ut, non nisi indecore conversa facie Missæ canonem legere possint, paralytici, comitali morbo laborantes, carentes aliquo membro, puta manu, aut pede (1), quin etiam digito ad frangendam Hostiam necessario, pollice nimirum, atque indice (2), qui pedibus stare, et consistere non possunt (3), quibus volentibus virilia sunt secta (4), nisi id suasu medicorum, aut in cunabulis factum sit (5).

(1) *Cap. 6 de Corpor. vitiat. ordin.*

(2) *Cap. 1 eod.*

(3) *Can. 57 dist. 1 de Consecr. ibique Glossa verb. cum baculo.*

(4) *Canon. 4 et 5 dist. 55 cap. 3 et 4 de Corpor. vitiat. ordin. Conc. Nænenum can. 1 tom. 2 concil. collect. Labbæi col. 33 ed. Venet.*

(5) *Cap. 5 et 5 eod.* Sunt etiam irregularitatis expertes qui vel à natura, ut Dorotheus apud Eusebium *Eecl. Hist. lib. 7 cap. 52 pag. 566 ed. Valesii Cantabrig.* 1720, Melitho, et alii, vel à violentia, quales olim fuerunt Germanus, et Ignatius, eunuchi facti sunt. Ivo Carnotensis *ep. 251 opp. par. 2 pag. 98 ed. Paris.* 1647 loquitur de Monacho Cluniacensi, qui propter languorem eunuchus factus fuit, neque irregularis evasit; multa huiusmodi exempla refert Theophilus Reynaud *opp. De Eunuchismo*, Quare Nicænus Canon I. ad eos pertinet, qui se ipsos absciderunt, ut Origenes, et Leontius, quos imitati sunt Valesii, seu Valesiani hæretici apud Epiphanium *Advers. hæres. lib. 2 hæres. 38 t. 1 opp. p. 499. ed. Petavii Paris.* 1622.

7. Vitium, aut defectus animi irregulares efficit illos, qui baptismum non acceperunt; et horum quidem ordinatio irrita est, quia cum Ecclesiæ janua ingressi non fuerint, apti non sunt ad suscipiendos ordines, et capessenda officia, quæ sunt Ecclesiæ filiorum propria (1). Qui carent sacramento confirmationis ordinibus initiari non debent (2); verum si initiati fuerint, ordinatio rata firma est. Huc quoque referuntur neophiti, hoc est, nuper baptizati, qui à majoribus ordinibus repelluntur, quoniam eos cita ordinatio in superbiam raperet (3); item in ægritudine baptizati, nisi postquam convalescerint, suis operibus ostendant, se non metu mortis, sed studio pietatis, et religionis baptismum suscepisse (4).

(1) *Cap. 1 et 5 de Presbyt. non. baptiz.*

(2) Concil. Trident. *Sess. 25 cap. 4 de Reform.*

(3) *Can. 1 dist. 48, et Concilium Nicænum can. 2 col. 55 tom. 2 collect. Labbæi.* Quantum vero temporis sit necessarium, ut neophitus pro suscipiendis ordinibus satis probatus habeatur, inter Juris Canonici interpretes non bene exploratum est. Alii annum unum satis esse arbitrantur, quia miles in Jure Civili, exacto militiæ anno, veteranus dicitur; alii biennium postulant, quoniam Gregorius M. *lib. 10 ep. 24 opp. tom. 2 col. 1056 ed. Paris.* 1705 eos, qui Christi fidem amplexi fuerant, ordinari vetuit, priusquam biennium in conversione compleant; alii decennium requirunt, quod hoc in Jure longum tempus est; alii demum, cum nullum ea de re certum tempus à Jure definitum sit, rem totam relinquunt arbitrio Episcopi, cujus est videre, num recens baptizati tantæ sint virtutis, atque in fide constantiæ, ut iis ecclesiastica ministeria tuto committi possint.

(4) *Can. 1 dist. 57.* Ideo Cornelius P. *ep. 9 ad Fabium Antiochen. num. 4* apud Constantium *col. 151* irregularem habuit Novationum, quod in lecto decumbens baptismum accepisset. Hi vero homines *clínici* dicebantur à græco quodam verbo, quod *lectum* significat.

(N. S. Ab ordinibus quoque arcebantur *peregrini*, quorum non satis perspecta fides, morumque integritas: Cælestinus *Epis. 2 ad Episcop. Narbon.* Leo M. *Epist. 84 ad Anast.* et Syn. Illib. *Can. 24: Omnes, qui peregre fuerint baptizati, eo quod eorum minime sit cognita vita, placuit ad Clerum non posse cooptari.*)

8. Pertinet etiam ad animum libertas, doctrina, lenitas, sa-

na mens, fama integra, vacuitas ab omni sorde, atque ab omni incontinentiæ nota. Sunt hæc bona animi, quæque his adversantur, faciunt aliquem irregularem.

9. Itaque irregulares habentur servi (1), nisi à domino libertatem fuerint consequuti, ordinati autem sciente domino ingenui efficiuntur (2); præterea, qui ad servos videntur accedere, tutores, curatores, et ceteri, qui tenentur onere rationum reddendarum, nisi eas antea reddiderint, atque ita omnem fraudis suspicionem excusserint (3); item illiterati, et indocti (4); denique qui alienum ab ecclesiastica lenitate animum declaraverint.

(1) *Cap. 1 et 2 de Serv. non ordin.*

(N. S. Irregularitas ex defectu Libertatis, ex Apostolica videtur profluere traditione. Apostolus enim Onesimum servum ordinare noluit; sed Timotheo præcepit, ut ipsum, Philemone Domino suo consentiente, ordinaret, cui postea in Catedra Ephesina successit. Sic etiam Canon ex dictis Apostolicis 81: *Servos in clerum provehi sine voluntate dominorum, non permittimus.* Hujus Irregularitatis ratio ea videtur fuisse, ne scilicet Dominorum jura læderentur; quare ibidem subnectit Canon, *ad eorum, qui possident, molestiam. Domorum enim eversionem talia efficiunt.* Ceterum quod apud Deum non est servus, neque liber, omnes unum sumus in Christo: Apostol. *ad Galat. III v. 28;* hinc servos consentientibus dominis suis ordinari posse, et hoc ipso libertatem adipisci, nulli unquam dubium fuit. Can. Apost. ibidem: *Si quando autem etiam dignus Servus visus sit, qui ad gradum eligatur, qualis noster quoque Onesimus visus est, et Domini concesserint, ac liberaverint, et ædibus emiserint, fiat.* Et Syn. Tolet. IV *Can. 73* alias 72, et Tolet. IX *Can. 11*)

(2) *Can. 20 dist. 54.*

(3) *Cap. unic. de Obligat. ad ratiocin.; *Innoc. I Ep. ad Syn. Tolet. Episc., c. 6; leg. 25 et 24 tit. 6. Partit. 1.**

(4) Illiteratos eodem jure ac corpore vitiatos censet Gelasius Pontifex in *can. 1 dist. 56, et in sciis literarum Synodus Toletana IV. can. 5 dist. 51.* Ex quibus evidens est, eos ab ordinibus excludi, qui prorsus ignari sunt literarum, non item eos, qui mediocri scientia sunt præditi, uti respondit Innocentius III. in *cap. 19 de Elect.* Quantam autem in singulis ordinibus debeant Episcopi scientiam exquirere, tradit Synodus Tridentina *sess. 22 cap. 2, et sess. 25 cap. 4, 11, 15 de Reform.*

10. Nam ministros suos, exemplo Christi, lenes esse voluit Ecclesia; atque hinc inter Episcoporum munera non illud postremum fuit, ut pro reis crimine damnatis intercederent apud Magistratus (1). Itaque irregulares sunt, qui aliquid conferunt ad necandum, aut mutilandum hominem, quamquam is alterutra pœna merito plectatur; veluti iudices, qui sententiam proferunt mortis, aut mutilationis, modo eadem sententia ad exitum perducatur (2), item accusator, fisci patronus, testes in causa san-